Historia - DPS, ul. Radziwiłłowska 8

2022-09-28

HISTORIA DPS ul. Radziwiłłowska 8

1. 1897/1898/1899 powstanie Stowarzyszenia Sług Katolickich św. Zyty.

2. 8.07.1925 zakup DOMU - budynku ul. Radziwiłłowska 8.

3. 1925 – 1960 Stowarzyszenie prowadzi Dom, który jest dożywotnim schronieniem dla członkiń Stowarzyszenia.

4. 8.06.1960 Urząd Spraw Wewnętrznych Prezydium Rady Narodowej Miasta Krakowa zarządza likwidację majątku Stowarzyszenia, ale jednocześnie „deklaruje zapewnienie opieki zamieszkującym Dom staruszkom".

5. 01.01.1962 Państwowy Dom Rencisty.

6. 31.12.1980 Państwowy Dom Rencisty zarządzeniem Prezydenta nr 59/80 z dnia 30.12.1980 r. oraz zarządzeniem nr 20/80 Lekarza Wojewódzkiego zostaje przejęty przez Wydział Zdrowia UMK, staje się Państwowym Domem Pomocy Społecznej dla Osób Dorosłych.

7. 20.05.1981 uchwalenie STATUTU.

8. 26.06.1991 zarządzeniem nr 110/91 Wojewody Krakowskiego Państwowy DPS dla Osób Dorosłych otrzymuje nazwę Dom Pomocy Społecznej w Krakowie, ul. Radziwiłłowska 8.

Historia naszego Domu jest bardzo stara, albowiem sięga średniowiecza. Wtedy to w biednej rodzinie we wsi Monsagrati w Toskanii urodziła się Zyta z Lukki. W wieku 12 lat Zyta została służącą w domu tkaczy Fatinelli w Lukkce. Przez długi czas była tam źle traktowana, jednak jej cierpliwość i dobroć zjednały w końcu jej pracodawców oraz innych służących. Z czasem powierzono jej zarządzanie całym gospodarstwem. Każdego dnia, wcześnie rano, udawała się na mszę świętą do pobliskiego kościoła. Pomagała ubogim i potrzebującym. Często pościła o chlebie i wodzie. Po 42 latach sumiennej pracy w jednym domu zmarła 27 kwietnia 1272 roku. Uważana już za życia świętą, Zyta została pochowana w Kościele św. Frediana. W roku 1652, w czasie przeprowadzania jej procesu kanonizacyjnego, w kościele tym znaleziono jej ciało w nienaruszonym stanie. Zatwierdzenia kultu Zyty i wpisania jej do katalogu świętych dokonał w 1696 roku Innocenty XII.

Nawiązujemy do postaci tej świętej, ponieważ stała się ona patronką Stowarzyszenia, które powołało do życia nasz Dom.

Ale po kolei... Przenieśmy się do wieku XIX! Wzmianki o genezie powstania Domu można odnaleźć w jego kronikach. Otóż: na przełomie XIX i XX wieku z inicjatywy krakowskiego duchowieństwa powstało- na czele z ojcem Włodzimierzem Ledóchowskim - Stowarzyszenie Sług Katolickich im. Św. Zyty. Źródła podają dwie daty: 1897 i 1899 rok. Celem stowarzyszenia było zapewnienie dziewczętom

przybywającym na służbę do Krakowa mieszkania, opieki medycznej, prawnej i wyżywienia. Stowarzyszenie miało wszelkie właściwości prawne, więc miedzy innymi statut. Członkinie płaciły również składki, zaś samo Stowarzyszenie można porównać do związku zawodowego służby domowej. Do stycznia 2018 roku w naszym Domu Mieszkała Pani Rozalia - "Zytka" czyli członkini Stowarzyszenia Sług św. Zyty. "Ostatnia Zytka" dożyła pięknego wieku 102 lat!

W 1925 roku Stowarzyszenie zakupiło dom przy ulicy Reja 8. Do momentu upaństwowienia Domem kierowali kuratorzy, wśród nich obok o. Ledóchowskiego, także ks. Nowak i ks. Kotowicz. Mieszkanki prowadziły własną kuchnię, z własnych środków zapewniały również ogrzewanie. Członkinie, które ze względu na wiek lub zły stan zdrowia nie mogły samodzielnie się utrzymać mogły liczyć na dożywotnią opiekę Stowarzyszenia. Dom z biegiem lat ulegał przekształceniom i specjalizacji. Jedno piętro Domu przekształcono na szpital, a opieką nad chorymi zajmowały się mieszkające w Domu dyplomowane pielęgniarki. W czasie II wojny światowej Niemcy wywieźli część mieszkanek do Rymanowa, jednak z powodu ciężkich warunków wiele z nich zmarło. W czasie wojny w kamienicy znajdowały się mieszkania dla Niemców. Po wojnie Stowarzyszenie na powrót przejęło Dom. Do 1960 roku mieszkało w nim 120 osób. Urząd Spraw Wewnętrznych Prezydium Rady Narodowej Miasta Krakowa 8 czerwca 1960 roku zarządził likwidację majątku Stowarzyszenia i przejęcie go na własność Skarbu Państwa. 3 grudnia 1990 roku Caritas wystąpiła z wnioskiem do Komisji Majątkowej o przekazanie zabudowanej nieruchomości położonej w Krakowie przy ulicy Reja 8 (Radziwiłłowskiej 8), która składa się z działki o powierzchni 471 m2. Wniosek uznano i Caritas przejęła nieruchomość. Zawarte porozumienie ustalało, że Caritas odda do bezpłatnego używania na okres 15 lat nieruchomość przy ulicy Radziwiłłowskiej 8 w celu dalszego prowadzenia domu pomocy społecznej. Bezpłatne użytkowanie Domu zakończyło się w kwietniu 2013 roku, w związku z tym pod koniec 2012 roku Mieszkańcy i pracownicy Domu otrzymali zawiadomienie o planowanej likwidacji. Po burzliwej walce Dom został utrzymany w obecnej formie, co stało się możliwe dzięki poparciu Senatora, Posłów, Radnych, pracowników, Mieszkańców i ich rodzin. Przychylna utrzymaniu DPS-u w tym miejscu była przede wszystkim Caritas Archidiecezji Krakowskiej z księdzem Dyrektorem Bogdanem Kordulą na czele. Wyrażono zgodę na wysokość czynszu za wynajem Domu w kwocie, na którą przystało Miasto Kraków.